

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Μάθημα: Ιστορία

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 29 Μαΐου 2012
07:30 – 10:30

1. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **έξι (6)** σελίδες και **τρία (3)** μέρη.
2. Να απαντήσετε **ΟΛΕΣ** τις ερωτήσεις και των τριών (3) μερών.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(20 μονάδες)

- A1.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
- α.** Στο Συνέδριο της Βιέννης πρωτοστάτησαν ο καγκελάριος της Αυστρίας Μέτερνιχ, ο υπουργός Εξωτερικών της Βρετανίας κόμης Κάσλρι και ο υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας Ταλεϋράνδος.
 - β.** Η ανεξαρτησία των χωρών της Λατινικής Αμερικής κατοχυρώθηκε με το δόγμα Τρούμαν.
 - γ.** Η Βιομηχανική Επανάσταση εκδηλώθηκε και εδραιώθηκε στη Γαλλία και επεκτάθηκε στην Αγγλία.
 - δ.** Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Φραγκλίνος Ρούζβελτ είχε συνυπογράψει από κοινού με τον Τσόρτσιλ το Χάρτη του Ατλαντικού.
 - ε.** Οι «Επίστρατοι» αποτελούσαν τη δύναμη κρούσης των βενιζελικών.
 - στ.** Κατά τη Συνδιάσκεψη του Μονάχου ο Χίτλερ παραιτήθηκε των γερμανικών διεκδικήσεων στα εδάφη της Τσεχοσλοβακίας.
 - ζ.** Η Συνθήκη του Νειγύ επιβεβαίωσε την ελληνική κυριαρχία επί των εδαφών μεταξύ του Έβρου και του Νέστου.
 - η.** Ο Γλάδστων υποστήριζε την παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα μέσω ενός δίκαιου διακανονισμού.
 - θ.** Το καθεστώς «νομής και κατοχής» της Κύπρου από τη Βρετανία τερματίστηκε το 1914, με την προσάρτηση του νησιού.
 - ι.** Τα δεκατρία σημεία είχαν χαρακτηριστεί ως «υποδεικνυόμενα μέτρα για την απομάκρυνση των αιτίων τριβής μεταξύ των δύο κοινοτήτων».

(10 x 1= 10 μονάδες)

- A2.** Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Β΄ αντιστοιχεί με μια προσωπικότητα της στήλης Α΄. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α΄** και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της **στήλης Β΄** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Δύο προσωπικότητες της στήλης Α΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Αλέξανδρος Κερένσκυ	α. Αβασίλευτη δημοκρατία, 1924
2. Ρομπέρ Σουμάν	β. Ελ Αλαμείν
3. Ανδρέας Παπανδρέου	γ. Αμερικανός πολιτικός με ρόλο «μεσολαβητή» στο κυπριακό πρόβλημα
4. Κωνσταντίνος Καραμανλής	δ. Επικεφαλής προσωρινής κυβέρνησης της Ρωσίας, 1917
5. Ντην Άτσεσον	ε. Ιδρυτής της Νέας Δημοκρατίας
6. Ρόμελ	
7. Αλέξανδρος Παπαναστασίου	

(5 x 2= 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(45 μονάδες)

- B1.** Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

- α. Φιλική Εταιρεία**
(χαρακτήρας, χρονικό πλαίσιο, ιδρυτές, σκοπός ίδρυσης και επιμέρους στόχοι)
- β. Κοινωνία των Εθνών**
(κύριος σκοπός, σύστημα «συλλογικής ασφάλειας», διεύρυνση του 1926)
- γ. Τριμερής διάσκεψη του Λονδίνου, 1955**
(συμμετέχοντες και συνέπειες)

(3 x 5= 15 μονάδες)

- B2.** Σε κείμενο έκτασης 220-250 λέξεων, να ορίσετε το Ανατολικό Ζήτημα και να παρουσιάσετε στο πλαίσió του το Ζήτημα των Στενών, μέχρι τις παραμονές του Κριμαϊκού Πολέμου. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά και οι παρακάτω όροι:

Ανατολική Μεσόγειος, παρουσία Ρώσων, ανάχωμα, δικαίωμα εξόδου

(15 μονάδες)

- B3.** Σε κείμενο έκτασης 140-160 λέξεων, να παρουσιάσετε τις νομοθετικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου κατά την περίοδο 1911-1912.

(15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

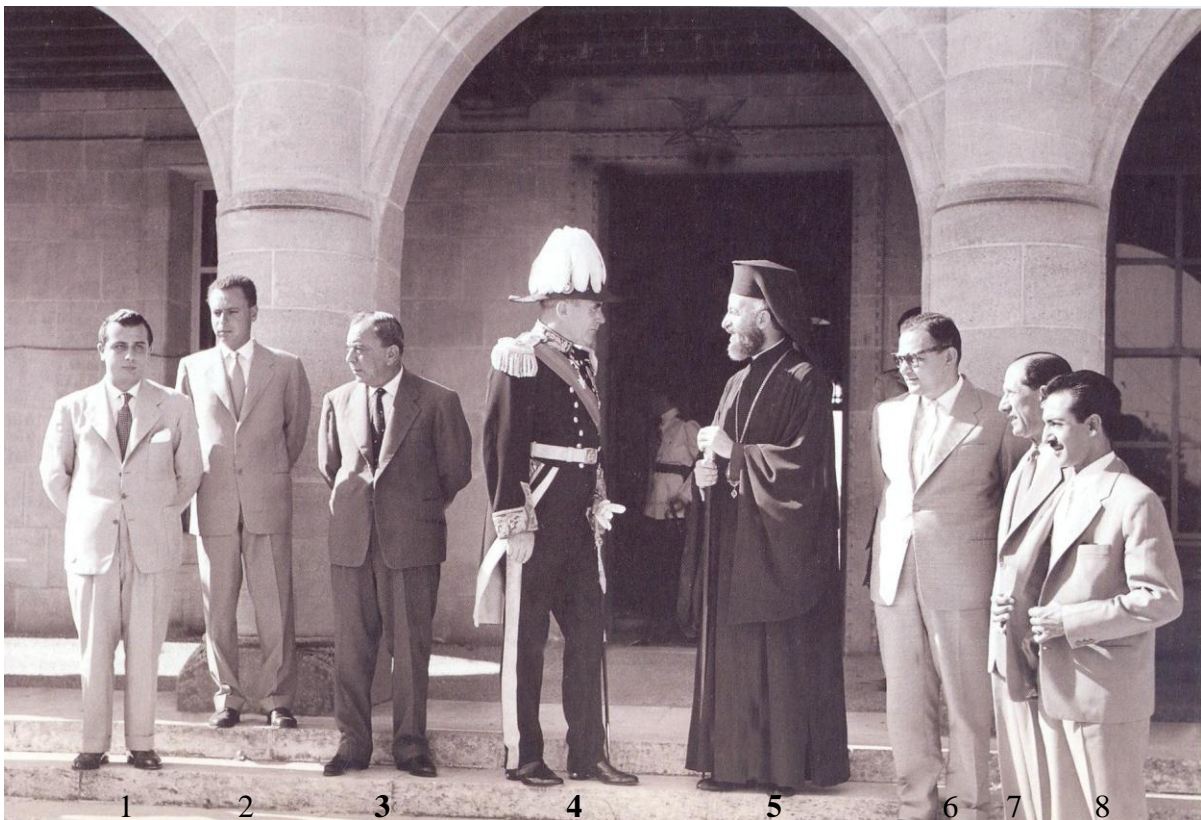
(35 μονάδες)

ΠΡΟΣΟΧΗ: - Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς, με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα.

- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τις πηγές, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, αξιολογείται με μηδέν μονάδες.

Γ1.

(10 μονάδες)

Μπροστά στο Κυβερνείο – Προεδρικό Μέγαρο, 1960.

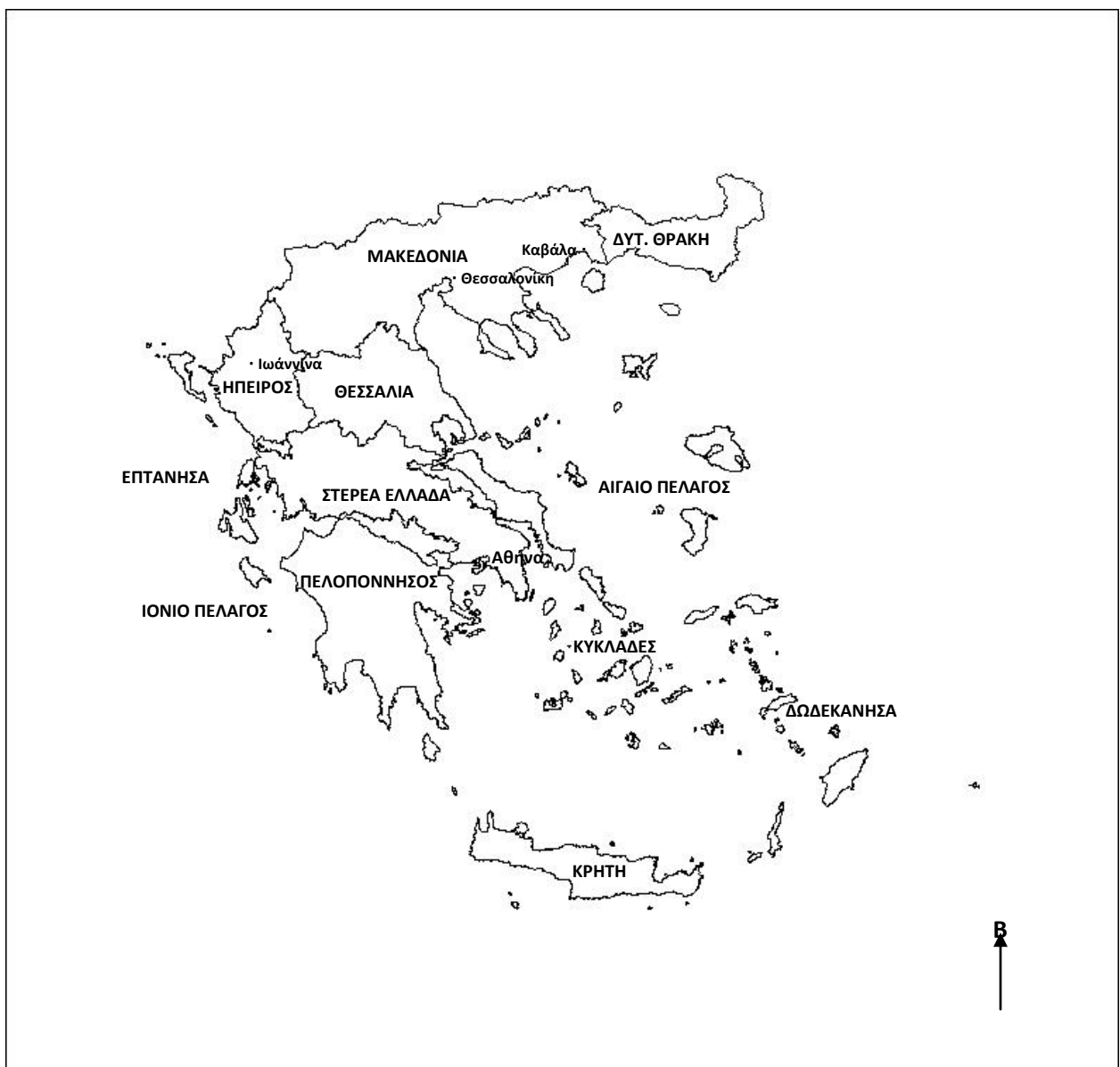
Πηγή φωτογραφίας: Αντρέας Νικολαΐδης στο Ανδρέας Κλ. Σοφοκλέους, *Σκαπανείς της Κυπριακής Φωτοδημοσιογραφίας*, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού – Πολιτιστικές Υπηρεσίες, Λευκωσία 2000, σελ. 237.

Αφού παρατηρήσετε με προσοχή τη φωτογραφία της προηγούμενης σελίδας και τη λεζάντα της και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Να αναφέρετε τα ιστορικά πρόσωπα που εικονίζονται στο κέντρο της φωτογραφίας (αριθμοί 3,4 και 5) καθώς και την ιδιότητά τους, όταν λήφθηκε η φωτογραφία. **(6 μονάδες)**
- β. Με ποιο ιστορικό γεγονός συνδέεται η πιο πάνω φωτογραφία; **(2 μονάδες)**
- γ. Με ποιες προηγηθείσες συμφωνίες συνδέονται τα πιο πάνω ιστορικά πρόσωπα; (απλή αναφορά) **(2 μονάδες)**

Γ2.

(10 μονάδες)

Σύγχρονος χάρτης της Ελλάδας

Αφού παρατηρήσετε με προσοχή το χάρτη της προηγούμενης σελίδας και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Να παρουσιάσετε την εδαφική συγκρότηση και διεύρυνση του ελληνικού κράτους από το 1832 έως το 1913, αναφέροντας τα σχετικά ιστορικά γεγονότα (πόλεμοι, συνθήκες, παραχωρήσεις). **(7 μονάδες)**
- β. Να κατονομάσετε την εντός των ορίων του ελληνικού κράτους χερσαία γεωγραφική περιοχή, η οποία βρίσκεται στα βορειοδυτικά του, έτσι όπως αυτό διαμορφώθηκε το 1913. **(3 μονάδες)**

Γ3.

(15 μονάδες)

«Από το Στετίνο* στη Βαλτική μέχρι την Τεργέστη** στην Αδριατική, ένα σιδηρούν παραπέτασμα έχει απλωθεί κατά μήκος της (ευρωπαϊκής) Ηπείρου. Πίσω από τη διαχωριστική αυτή γραμμή βρίσκονται όλες οι πρωτεύουσες των παλαιών κρατών στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη. Η Βαρσοβία, το Βερολίνο, η Πράγα, η Βιέννη, η Βουδαπέστη, το Βελιγράδι, το Βουκουρέστι και η Σόφια, όλες αυτές οι διάσημες πόλεις και οι πληθυσμοί γύρω τους βρίσκονται κάτω από αυτό που πρέπει να ονομάσω σοβιετική σφαίρα και όλοι υπόκεινται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, όχι μόνο σε σοβιετική επιρροή, αλλά σε μεγάλο – και τις περισσότερες φορές αυξανόμενο – βαθμό στον έλεγχο της Μόσχας. [...] Τα κομμουνιστικά κόμματα, τα οποία ήταν πολύ μικρά σε όλες αυτές τις ανατολικές χώρες της Ευρώπης, έχουν ανέλθει σε εξέχουσα θέση και δύναμη πολύ περισσότερη από τις ψήφους τους και επιζητούν παντού να αποκτήσουν ολοκληρωτικό έλεγχο. Αστυνομικές κυβερνήσεις επικρατούν σχεδόν παντού και μέχρι στιγμής, με εξαίρεση την Τσεχοσλοβακία, δεν υπάρχει πραγματική δημοκρατία. [...] Αυτή σίγουρα δεν είναι η ελεύθερη Ευρώπη την οποία πολεμήσαμε να κτίσουμε. Ούτε είναι μια Ευρώπη η οποία επιτρέπει μια μόνιμη ειρήνη. [...] Δεν πιστεύω ότι η Ρωσία επιθυμεί τον πόλεμο. Αυτό που επιθυμεί είναι οι καρποί του πολέμου και η απεριόριστη εξάπλωση της δύναμής της».

Αποσπάσματα ομιλίας του Βρετανού πρωθυπουργού Τσόρτσιλ στις ΗΠΑ ενώπιον του Προέδρου Τρούμαν, 5 Μαρτίου 1946.

«Δεν μπορεί κανείς να ξεχάσει το ακόλουθο γεγονός: Οι Γερμανοί διενήργησαν την εισβολή τους στη ΕΣΣΔ μέσω της Φινλανδίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας, της Βουλγαρίας και της Ουγγαρίας. Οι Γερμανοί μπορούσαν να κάνουν την εισβολή τους μέσα από αυτές τις χώρες γιατί, εκείνη τη χρονική στιγμή, υπήρχαν κυβερνήσεις στις χώρες αυτές εχθρικές απέναντι στη Σοβιετική Ένωση. Κατά τη διάρκεια της γερμανικής εισβολής και κατοχής, η Σοβιετική Ένωση είχε 20 εκατομμύρια περίπου απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. [...] Μπορεί κάποιος να προσπαθούν να ρίξουν στη λήθη αυτές τις θυσίες των Σοβιετικών, που συνέβαλαν στην απελευθέρωση της Ευρώπης από το χιτλερικό ζυγό. Αλλά η Σοβιετική Ένωση δεν μπορεί να τις ξεχάσει. Επομένως, πώς μπορεί να εκπλησστεί κάποιος, επειδή η Σοβιετική Ένωση, μεριμνώντας για τη μελλοντική της ασφάλεια, προσπαθεί ώστε αυτές οι χώρες να έχουν κυβερνήσεις φιλικές προς τη Σοβιετική Ένωση;»

Αποσπάσματα συνέντευξης του Σοβιετικού ηγέτη Στάλιν στην εφημερίδα Πράβντα, 14 Μαρτίου 1946.

(Τα δύο παραθέματα βασίζονται σε αποσπάσματα από:

- Winston Churchill, *The Sinews of Peace*. Quoted in Mark A. Kishlansky, ed., *Sources of World History* (New York, Harper Collins, 1995) pp. 298-302. (<http://www.historyguide.org/europe/churchill.html>)
- Modern History Sourcebook (<http://www.fordham.edu/Halsall/mod/modsbook46.asp#The Cold War>).
- Columbia American History Online (<http://caho-test.cc.columbia.edu/ps/10099.html>).
- S. Berstein & P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, Αθήνα 1997, τόμ. 3, σ. 177.
- *Η Μεγάλη Ιστορία του 20ού αιώνα*, Αθήνα 2002, τόμ. 5, σ. 14.)

Στετίνο*: Πόλη στα Βορειοδυτικά της Πολωνίας.

Τεργέστη**: Πόλη στα Βορειοανατολικά της Ιταλίας.

Με βάση τα παραθέματα της προηγούμενης σελίδας και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

(α) Ποια είναι η θέση του Τσόρτσιλ το 1946 για τις προθέσεις και τις επιδιώξεις της Σοβιετικής Ένωσης; Πώς δικαιολογεί ο Άγγλος πρωθυπουργός αυτή του τη θέση; **(6 μονάδες)**

(β) Ποια επιχειρήματα αντιτάσσει ο Στάλιν στις θέσεις του Τσόρτσιλ υπερασπιζόμενος τη σοβιετική πολιτική; **(6 μονάδες)**

(γ) Με ποιες συμφωνίες που είχαν συναφθεί μεταξύ των δύο μερών (1944 και 1945) σχετίζονται οι πιο πάνω δηλώσεις; **(3 μονάδες)**

ΤΕΛΟΣ

--Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία--